

Arbejds miljøklagenævnets nyhedsbrev nr. 9/ 2010

Arbejds miljøklagenævnet har i september måned truffet følgende afgørelser af almen eller principiel interesse.

Afgørelserne vil i deres helhed blive lagt i Retsinformation, og afgørelserne kan søges på det journalnummer, der er givet i parentes (59.....).

Indholdsfortegnelse:

Lov om arbejdsmiljø og lov om røgfri miljøer	1
Lov om arbejdsmiljø	1
Sag nr. 1.....	1
Krav om hensigtsmæssige arbejdsstillinger ved rengøring af badekar	1
Sag nr. 2.....	2
Krav om velfærdsforanstaltninger i form af frokoststue	2
Sag nr. 3.....	3
Krav om fjernelse af generende oliedampe på et hydraulikværksted og krav til luftkvalitet i teorilokaler på en skole.....	3
Sag nr. 4.....	4
Ophævelse af påbud om at reducere helbredsrisici ved skiftende arbejdstider tilrettelagt med vagter startende 1 time mod uret	4
Sag nr. 5.....	5
Påbud til bygherre ved mangler i plan for sikkerhed og sundhed på byggeplads.....	5
Sag nr. 6.....	6
Strakspåbud om at standse arbejdet på et 5,5 meter højt tag	6
Lov om røgfri miljøer	6
Sag nr. 7.....	6
Ophævelse af forbud mod rygning indendørs på grund af begrænset serveringsareal ..	6

Lov om arbejdsmiljø og lov om røgfri miljøer

Lov om arbejdsmiljø

Sag nr. 1

Krav om hensigtsmæssige arbejdsstillinger ved rengøring af badekar

Arbejdsmiljøklagenævnet fandt, at de ansatte ved rengøring af badekar i stående stilling og med vredet ryg og siddende på hug på knæ, belastes unødigt, da det er muligt at rengøre badekar på en måde, hvor ryggen og knæ ikke belastes i samme grad. Nævnet fandt, at skader på ryggen bl.a. forårsages af foroverbøjning, vridning, og sidebøjning af ryggen, og at det er særligt risikabelt, når stillingen holdes længe.

Under tilsynsbesøg med rengøringsarbejde på et sygehus konstaterede Arbejdstilsynet, at arbejdet med rengøring af badekar blev udført med kraftig foroverbøjet ryg. Desuden sad den ansatte i hugsiddende stilling. Arbejdet blev udført i 7 – 10 minutter ad gangen og 4 – 5 gange pr. vagt.

Arbejdstilsynet fandt ikke, at arbejdet blev udført sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt og gav rengøringsfirmaet et påbud.

Arbejdsmiljøklagenævnet var enig med Arbejdstilsynet og fandt, at rengøringsfirmaet skulle have påbud om at sikre, at rengøring af badekar kunne foregå i hensigtsmæssige arbejdsstillinger.

Nævnet fandt, at der sker en unødigt fysisk belastning af de ansatte, da det er muligt at udføre arbejdet på en måde, hvor ryg og knæ ikke belastes i samme grad.

Nævnet lagde vægt på, at de ansatte udfører arbejdet fra stående stilling med kraftig foroverbøjet ryg og med samtidig vrid i ryggen, når armene føres frem og tilbage for at rengøre badekarret.

Desuden lagde nævnet vægt på, at de ansatte også udførte arbejdet i hugsiddende stilling, hvorved de belaster deres knæ og benmuskler.

I den forbindelse lagde nævnet vægt på, at skader på ryggen bl.a. forårsages af foroverbøjning, vridning, og sidebøjning af ryggen, og at det er særligt risikabelt, når stillingen holdes længe (j.nr. 5900007-10).

Sag nr. 2

Krav om velfærdsforanstaltninger i form af frokoststue

Arbejdsmiljøklagenævnet fandt at en automobilforretning skulle etablere en frokoststue, idet de ansatte havde spiseplads i et lokale, hvor der færdes kunder, således at de ansatte ikke kunne holde pause uden at blive forstyrret, ligesom en spiseplads bag en skillevæg i et udstillingslokale, hvor der blev betjent kunder ikke kunne anses for at være et egnet lokale til spiseplads.

Under et tilsynsbesøg i en automobilforretning konstaterede Arbejdstilsynet, at der ikke var indrettet en frokoststue. De ansatte holdt pauser i det arbejdsrum, hvor der blev udstillet biler og færdedes kunder. Desuden holdt de ansatte fra værkstedet deres pauser i samme rum, uden at skifte deres tilsmudsede tøj.

Virksomheden fik derfor et påbud om etablere velfærdsforanstaltninger/frokoststue.

Arbejds miljøklagenævnet var enig med Arbejdstilsynet og lagde vægt på, at der ikke var indrettet separat frokoststue, selvom der var flere end tre ansatte, og selvom spisepladsen blev benyttet af ansatte fra værkstedet, der ikke skiftede deres tilsmudsede tøj, inden de holdt pause.

Nævnet lagde desuden vægt på, at de ansatte havde spiseplads i et lokale, hvor der færdes kunder, således at de ansatte ikke kunne holde pause uden at blive forstyrret.

Nævnet fandt, at en spiseplads bag en skillevæg i et udstillingslokale, hvor der blev betjent kunder ikke kunne anses for at være et egnet lokale til spiseplads, da de ansatte ikke uforstyrret kunne holde pause (**j.nr. 5900026-10**).

Sag nr. 3

Krav om fjernelse af generende oliedampe på et hydraulikværksted og krav til luftkvalitet i teorilokaler på en skole

Arbejds miljøklagenævnet fandt på en skole, at der var grundlag for at træffe afgørelse uden påbud, da skolen havde overtrådt reglerne om krav om rumventilation i skolens værksteder, samt krav til luftkvalitet/indeklime i skolens teorilokaler.

Under tilsyn på en skole konstaterede Arbejdstilsynet en tydelig lugt af afdampning af olie i skolens hydraulikværksteder i automatafdelingen, samt at luften i skolens teorilokaler var tæt, fugtig og varm.

Under tilsynsbesøget var Arbejdstilsynet af den opfattelse, at der ikke var nogen form for mekanisk ventilation i værkstedslokalerne, og at ventilationsmulighederne udelukkende var via åbne vinduer og døre.

Der var imidlertid et ventilationssystem oppe under et nedsænket loft. Denne havde manuel start, som de ansatte ikke var bekendt med.

Arbejdstilsynet traf derfor en afgørelse om, dels at skolen havde overtrådt reglerne om mekanisk ventilation fra værkstedslokalerne, dels at skolen skulle forbedre luftkvaliteten i skolens teorilokaler.

Fjernelse af generende oliedampe fra værksteder

Arbejds miljøklagenævnet var enig med Arbejdstilsynet i, at der var grundlag for at træffe afgørelse uden påbud, da skolen havde overtrådt arbejdsmiljølovgivningens regler om krav om rumventilation. Dog således, at den del af afgørelsen, der vedrørte recirkulation, blev ophævet.

Det var Arbejds miljøklagenævnets vurdering, at der var risiko for, at de ansatte blev udsat for generende forurening i form af oliedampe, når de arbejdede på værkstederne på en skole.

Nævnet lagde vægt på, at der under besøget blev konstateret en tydelig lugt af olie i lokalene, også selvom lokalene ikke var i brug, og at afdampning skete fra mange forskellige steder i lokalene.

Nævnet lagde desuden vægt på, at lugten af olie opleves af både medarbejdere og studerende, at afdampning af olie stiger, når varmen fra motorer og slanger stiger, at der sjældent udluftes via vinduer og døre, samt at der ikke var nogen faste retningslinjer for udluftning.

Tilstrækkelig tilførsel af frisk luft uden generende træk i teorilokaler

Arbejds miljøklagenævnet var også i denne sag enig med Arbejdstilsynet i, at der var grundlag for at træffe afgørelse uden påbud, da skolen havde overtrådt arbejdsmiljølovgivningens regler om krav til luftkvalitet/indeklima i skolens teorilokaler.

Nævnet lagde vægt på, at det under besøget kunne konstateres, at luften i det anvendte lokale var tæt, fugtig og varm, og at de sydvendte vinduer medførte overophedning, der var medvirkende til den dårlige luftkvalitet.

Nævnet lagde endvidere vægt på, at de ansatte oplyste, at både undervisere og kursister oplevede en dårlig luftkvalitet, at der var medarbejdere, som havde hovedpine efter ophold i lokalerne, samt at der sjældent blev åbnet vinduer og døre for udluftning, da dette medførte træk og kulde (**j.nr. 5900005-10 og 5900029-10**).

Sag nr. 4

Ophævelse af påbud om at reducere helbredsrisici ved skiftende arbejdstider tilrettelagt med vagter startende 1 time mod uret

Arbejds miljøklagenævnet ophævede påbud om at reducere helbredsrisici for lokomotivførere ved skiftende arbejdstider, idet skiftende arbejdstider, som tilrettelægges, så starten på vagten går mod uret, ikke i sig selv er en sikkerheds- og sundhedsmæssig risiko. Andre forhold har også betydning.

En virksomhed, der driver togdrift, fik påbud om at reducere helbredsrisici ved arbejde på skiftende arbejdstider og natarbejde for lokomotivførere.

Som grundvilkår kræver arbejdet som lokomotivfører opmærksomhed og koncentration, ansvarlighed og hurtige reaktioner. Der er tale om alene arbejde.

I virksomheden var arbejdstiden for lokomotivførerne underlagt en arbejdstidsaftale. Arbejdstiden vekslede og var delvist placeret uden for normal arbejdstid, som er fra kl. 6.00 til kl. 18.00.

Der var desuden tale om vagter i tidsrummet fra kl. 22.00 til kl. 05.00, hvilket Arbejdstilsynet regner som nattevagt.

Et vagtskema havde en turnus, hvor vagterne går mod uret. Det vil sige vagter, der starter tidligere og tidligere på døgnet.

Arbejdstilsynet havde henvist til, at vagter, der er i turnus mod uret og natarbejde/arbejde tidligt om morgenen kombineret med enten manglende mulighed for at holde pauser, eller mange vagter i træk, udgør en sundhedsrisiko, når dette ses i sammenhæng med de belastende krav, der er i arbejdet.

Arbejds miljøklagenævnet ophævede påbuddet. Nævnet henviste til, at selv om undersøgelser anbefaler, at skiftende arbejdstider tilrettelægges, så starten på vagten går med uret, er en vagtplan, der går mod uret, ikke i sig selv en sikkerheds- og sundhedsmæssig risiko. Andre forhold har også betydning.

Nævnet fandt således ikke, at Arbejdstilsynet havde dokumenteret eller sandsynliggjort, at skiftende arbejdstider, der går mod uret, ikke er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlige (**j.nr. 5900021 -10**).

Sag nr. 5

Påbud til bygherre ved mangler i plan for sikkerhed og sundhed på byggeplads

Arbejds miljøklagenævnet fandt, at en bygherre straks skulle rette de mangler i planen for sikkerhed og sundhed, som Arbejdstilsynet havde konstateret ved et tilsyn. Det fritog ikke bygherren for ansvar for fejl og mangler ved plan for sikkerhed og sundhed, at virksomheden havde overdraget projekteringen til en totalentreprenør.

Ved Arbejdstilsynets tilsyn på en byggeplads konstaterede Arbejdstilsynet, at mindst 11 ansatte fra 3 forskellige firmaer udførte arbejde på en byggeplads.

Der var rod og uorden generelt på pladsen, mangelfuld angivelse af færdselsveje og manglende adskillelse mellem kørende og gående trafik.

Desuden konstaterede Arbejdstilsynet mangler i plan for sikkerhed og sundhed svarende til de konstaterede fejl og mangler på pladsen.

Arbejdstilsynet traf afgørelse om, at virksomheden som bygherre straks skulle indarbejde væsentlige mangler i plan for sikkerhed og sundhed på byggepladsen.

Arbejds miljøklagenævnet var enig med Arbejdstilsynet i, at bygherren straks skulle rette de mangler i plan for sikkerhed og sundhed, som Arbejdstilsynet havde konstateret ved et tilsyn.

At virksomheden havde overdraget projekteringen, byggeriet og forholdene omkring plan for sikkerhed og sundhed til en totalentreprenør medførte ikke, at bygherren var fritaget for ansvar for fejl og mangler ved plan for sikkerhed og sundhed.

Arbejds miljøklagenævnet var også enig i, at virksomheden skulle bruge en autoriseret arbejdsmiljørådgiver til at bistå med at forbygge, at overtrædelsen blev gentaget.

Arbejds miljøklagenævnet vurderede, at manglerne i plan for sikkerhed og sundhed var væsentlige, fordi planen manglede afgrænsning af fælles sikkerhedsforanstaltninger, der etableres i fællesområderne og afgrænsning af de områder, hvor arbejdet medfører særlige risici (**j.nr. 5900042 -10 og 5900043 -10**).

Sag nr. 6

Strakspåbud om at standse arbejdet på et 5,5 meter højt tag

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholdt Arbejdstilsynets påbud om straks at standse arbejdet på et tag i ca. 5,5 meters højde, da der var en overhængende betydelig fare ved at en ansat, som sad øverst på tagets kip, kunne falde ned og komme alvorligt til skade.

Arbejdstilsynet konstaterede, at en virksomheds ansatte arbejdede stående på et stillads tæt ved kappen på et tag i 5,5 meters højde. Langs bygningens ene side var der opstillet et bukkestillads, mens der langs bygningens anden side ikke var opstillet stillads.

Arbejdstilsynet vurderede, at det opsatte stillads ikke udgjorde en tilstrækkelig sikring mod nedstyrtning, og at et fald fra 5,5 meters højde kan resultere i alvorlig legemsbeskadigelse eller i værste fald medføre døden.

Arbejdstilsynet gav derfor virksomheden et påbud om straks at standse arbejdet (forbud), og et påbud om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver.

I klagen anførte virksomheden, at Arbejdstilsynets fotos viser noget andet, end det virksomheden havde planlagt og instrueret medarbejderne i at skulle gøre. Virksomheden fandt, at arbejdet var planlagt og tilrettelagt fuldt forsvarligt, idet de ansatte var undervist i arbejdet, ligesom der blev holdt øje med medarbejderne. På trods af dette valgte de ansatte "den nemme løsning".

I forbindelse med revurderingen af sagen, blev Arbejdstilsynet opmærksom på, at grundlaget for afgivelse af påbuddet om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver ikke var til stede, da løsningen umiddelbart fandtes på stedet.

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholdt Arbejdstilsynets påbud om straks at standse arbejdet, idet der var en overhængende betydelig fare ved at den ansatte på kappen kunne styrte ned (**j.nr. 5900376-09**).

Lov om røgfri miljøer

Sag nr. 7

Ophævelse af påbud om ikke at ryge indendørs på grund af begrænset serveringsareal

Arbejdsmiljøklagenævnet ophævede påbud om, at der ikke må ryges indendørs, idet serveringsarealet var begrænset til under 40 m². Nævnet lagde vægt på, at kun den del af arealet, hvortil kunderne har adgang, skal regnes med til serveringsarealet.

Arbejdstilsynet var på tilsyn i et værtshus, der bestod af to lokaler. Den dag Arbejdstilsynet var på tilsyn, var det ene lokale lukket af for kunder. Der stod borde og stole i det aflukkede lokale.

Baren var i det lokale, hvor kunderne måtte opholde sig. Dette lokale var under 40 m². Indehaveren tillod rygning i dette lokale på tidspunktet for Arbejdstilsynets tilsynsbesøg.

Arbejdstilsynet fik oplyst, at det lokale, der var lukket af, blev åbnet for kunder to af ugens dage. Lokalet var da rygerum, mens der ikke måtte rygges i det lokale, hvor baren var placeret.

Arbejdstilsynet havde givet påbud om, at virksomheden straks skulle sikre, at der ikke blev røget indendørs.

Arbejds miljøklagenævnet ophævede påbuddet, fordi serveringsarealet var under 40 m² ved Arbejdstilsynets tilsyn. Nævnet lagde vægt på, at kun den del af arealet, hvortil kunderne har adgang, skal regnes med til serveringsarealet (**j.nr. 5900054 -10**).

Nyhedsbreve fra Arbejds miljøklagenævnet (AMK) kan findes på Arbejds miljøklagenævnets hjemmeside www.arbejds miljoeklagenævnet.dk under "læs afgørelser fra AMK".

Dette nyhedsbrev er udgivet af Arbejds miljøklagenævnets sekretariat.

Ansvarlig for nyhedsbrevet er specialkonsulent Erik Pohl, direkte tlf. 3341 1459.
